

HAUSKAA LUKEMISTA

Kirj. Riffi.

TYÖLÄISTEN kevytmielisyys ja olosuhteiden kurjistuminen näyttävät eräissä suhteissa kulkevan rinnakkain.

Tällaiseen johtopäätökseen tulee kuka hyvänsä joka ryhtyy luettavan kirjallisuuden kannalta analysoimaan työläisten harrastuksia. Samanlaiseen johtopäätökseen tulee monesta muustakin seikasta.

Mitkä on se kirjallisuus jota työläiset mieluummin lukevat?

Jokainen vähänkään kirjamarkkinoita ja kirjojen sisältöä tunteva voi heti ensi silmäyksellä tulla ainoastaan yhteen tulokseen ja se tulos osoittaa heikonpuoleista tiedonhalua ja useimmiten perin alhaista moraalaa. Tavallisella roskakirjallisuudella on nykyäänkin kohtalainen menekki, mutta arvokkaampi kirjallisuus saa tomuntua kirjastojen ja kirja-kauppojen hyllyillä.

Tänä osoittaa sängen onituista ilmiötä. Onko tosiaankin työläisten luokkamoraali rappeutumaan käsin? Jos on niin minkälaisia syitä voidaan esittää sen rappeutumisen puolestukseksi?

Luokkanäkökannalta katsottuna tällaiseen rappeutumiseen ei ainakaan olisi mitään aihetta. Päinvastoin kaikki seikat edellyttävät niitä pikaisinta kääntymistä toiselle suunnalle. Kevytmielisyydelle ei pitäisi olla vähintäkään maaperää nyt, jolloin miljoonat työläiset kamppailevat elämästä ja kuolemasta mitä huutavinmassa puutteessa. Tänä aikana jolloin kaikilta suunnilta tuleva kiristys uhkaa jokaista työläistä, ei ainoastaan niitä jotka ovat työttöminä, vaan yhtä hyvin niitäkin joiden vuoro on joutua työttömyyteen läheisessä tulevaisuudessa.

Leipälinjat, varsinkaan keskellä kesää, eivät ole mitään kevytmielisyysviittaavia eikä niiden luulisi olevan myöskään mitään tyytyväisyyden ilmauksia.

Kiristyvät lait, joiden avulla sidotaan työläisten vähäinenkin vapaus, eivät osoita sitä,

että työläisten olisi aika heittää vakavemmat harrastukset syrjään ja alettava lukemaan roskaromaaneja.

Suuremmat kiväärit, tehokkaammat kuularuiskut ja voimakkaammat myrkkyykaasut lakkolaisiin päin käännettynä eivät suinkaan todista sitä että nyt olisi mikään erityisemmin sovelias aika pistää tanssiksi.

Suurempien ja tehokkaampien koneiden ilmestyminen työpaikoille ei luulisi olevan merkintä siitä että nyt ei enää tarvitse mitään tehdä — edes oman asemansa turvaamiseksi.

Pääomien kasaantuminen ja teollisuuksien yhä harvempiin käsiin joutuminen ei suinkaan edellytä sitä että työläisten olisi pyrittävä entistä kauemmaksi toisistaan.

Yhä epävarmemmaksi käypä toimeentulo ei myöskään pitäisi todistaman työläisten kevytmielisyysviittavaa suunnan puolesta.

Päinvastoin. Kaikki nämä seikat erikseen ja kaikki yhdessä pitäisi puhua, kyllin vakavaa ja selvää kieltä jokaiselle joka vähänkään haluaa ympärilleen katsella.

Nyt jos koskaan olisi työläisten syvennyttävä tutkimaan niitä syitä joista heidän elämänsä epävarmuus johtuu.

Mutta sitä eivät he kuitenkaan tee. He paljon mieluummin menevät leipälinjalle nöyränä anelemaan jos sattuisi saamaan kupillisen mädänneestä lihasta — tai paremminkin luista — keitettyä soppaa.

He todennäköisesti mieluummin tekevät pitempää työpäivää kuin järjestäisivät lyhemmän taistelemiseksi.

He mieluummin tekevät työtä pienellä palkalla kuin yksimielisesti vaatisivat korkeampaa palkkaa.

Sellaisia ne ovat.

Ne ovat meidän työläistovereitamme joita meidän pitäisi järjestää, valistaa ja opettaa. Heitä meidän pitäisi valistaa puhumalla hauskoja ja kirjoittamalla hauskoja! — Ehkäpä

olisi hyvä jos joskus pistäisi vaikkapa intiaanittauskseen heidän huvikseen — ja valistukseksi!

Tilanne on todellisuudessa paljon vakavampi kuin yleensä otaksutaankaan. Tämä ei koske ainoastaan työläisten tiedottominta osaa, vaan sangen vakavia merkkejä on samaan suuntaan valistuneimmankin työväestön keskuudessa. Heillekin pitäisi vaan puhua hauskaa, jotain tavattoman hauskaa! Sitä pitäisi puhua siitä huolimatta vaikka kuulat lentelisivät, vaikka myrkkyykaasu leviäisi ja lakkolaisten päihin tulisi vaikka miten suuria reikiä pyssyhurtain kapulasta!

Puhujilta vaaditaan lyhkäisiä puheita, ja luonnollisesti nekin pitäisi olla mahdollisimman hauskoja. Kirjoittajain pitäisi kirjoittaa ainoastaan lyhkäisiä artikkeleita, olkoon asia miten laaja ja seikkaperäisiä selostuksia vaativa hyvänsä. Tietysti nekin pitäisi olla hauskoja olipa asia mikä hyvänsä.

Tietysti sittenkin vaikka koko työväenluokka olisi hirsipuussa, niin puhujien pitäisi hirsipuun juurella pitää hirvittävän hauskan hautajaispuheen. Kirjoittajain pitäisi samantapaisesta tapauksesta kertoessaan kertoa se hirtteihin huumorilla, sillä kukapa sitä viittäsi tukea jos siitä vaan kirjoitettaisiin asiallisesti, valaisevasti ja selventävästi.

Lyhyet puheet ja lyhyet kirjoitukset voivat kyllä olla hyviäkin, mutta mitään laajempaa asiaa ei niissä voi selostaa. Huumori ja lennokkaus ovat kylläkin mieluisia kuulla ja lu-

kea mutta vakavaa, tärkeää asiaa ei niiden avulla voida selostaa, siitä kärsii käsiteltävän asian selvyys.

Työväenkysymykset ovat vakavia kysymyksiä. Niitä täytyy enimmäkseen käsitellä vakavasti, arvokkaasti ja asiallisesti. Sirkuskloveneilla on sangen tärkeä paikka sirkuksessa mutta työväenkysymyksiä yhteyteen ne eivät läheskään aina sovi — asian käsittelyä siitä kärsimättä.

Lyhyissä kirjoituksissa ja puheissa voidaan kyllä ilmoittaa se asia mitä pitäisi tai olisi aikomus selostaa, mutta mitään seikkaperäisempää selostusta eikä todistelua ei voida lyhyessä kirjoituksessa esittää. Asia jää hataraksi vaikka kirjoittaja tai puhuja olisi mahdollisesti kyennytkin sen tarkemmin selostamaan jos olisi uskaltanut enempi vaivata "uhrinsa" hermostoa pitemmällä selostelulla. Johtopäätöksien vetäminen on kyllä helppoa lyhyessäkin kirjoituksessa, mutta todistelu ja selventely auttaisi asian ymmärtämistä.

Tässä suhteessa olisi pyrittävä kehittämään vaatimuksia aivan toiseen suuntaan kuin mihin nyt ollaan niitä kehittämässä. Olisi vaadittava asiallisuutta ja selvyttä, eikä ainoastaan "hauskaa" — niin hauskaa kuin se muuten olisikin.

Tässä kysymyksessä voidaan olla erimielisiä ja siitä ollaankin. Mutta yksi asia on ainakin varma, ja se asia on se, että nykyisiä olosuhteita ei paranneta hauskuudella, vaan niiden korjaaminen vaatii tositoimintaa.

Tieto on voimaa.

Oikeus on turvamme.

Voima on valtaa.

Turvattuna on elämämme elämisen arvoista.

Valta on oikeutta.

Pyrkikäämme siihen!